

# Behandling og pleje på Intensiv afdeling



REGION SJÆLLAND  
SLAGELSE SYGGEHUS



*- vi er til for dig*



Opholdsrum til de pårørende

## Velkommen til Intensiv afdeling

### Særligt til dig som pårørende

Denne pjeces indeholder informationer, som kan have betydning for dig, som er pårørende til en person med alvorlig sygdom. Det er vigtigt for os, at du oplever et trygt forløb her. Derfor håber vi, de råd og praktiske oplysninger vi har samlet kan bidrage til det.

Det kan være svært at være pårørende til en, som pludseligt rammes af alvorlig sygdom. Ofte kommer det som et chok og det kan være vanskeligt at overskue situationen. Det er ikke nemt at se din pårørende syg samtidig med, at du mærker din egen reaktion på stress/bekymring. Husk omsorgen for dig selv. Personalet vil gerne lytte til dine bekymringer.

### Overvågningsudstyr

I afdelingen bruger vi teknisk udstyr som led i behandlingen. For at give dig en bedre forståelse af de enkelte slanger, ledninger og deres

funktion, har vi på de følgende sider lavet en kort forklaring af udstyret suppleret med billeder.

### Overvågning

På højre søjlearm er overvågnings-skærmen placeret. Her kan vi aflæse f.eks. hjerterytme, blodtryk, iltindhold i blodet og temperatur. Vi kan også overvåge patienten på skærme udenfor stuen.

### Hjerterytme

Elektroderne på patientens brystkasse viser hjerterytmen på skærmen. Hjerterytmen (puls) ses som et grønt tal øverst på skærmen.

### Blodtryk (BT)

Blodtrykket måles via en blodtryksmanchet på overarmen eller via en plasticanyle (arteriekanyle), placeret i håndledet. Målingen foregår ofte automatisk og resultatet ses som røde tal på skærmen. Vi tager også blodprøver fra arteriekanylen og patienten skal derfor ikke stikkes så hyppigt.



### Overvågning

#### **Iltindholdet i blodet**

Iltindholdet i blodet måles ved hjælp af en plastikklemme (saturationsmåler) placeret på en finger, en tå, næsen eller øret. Iltindholdet ses som et hvidt tal på skærmen.

#### **Blærekateter**

Patienten har en plastikslinge (et kateter) i blæren. Ved hjælp af dette kan vi opsamle urin i en pose, som hænger på siden af sengen, og holde øje med, hvor meget patienten producerer. Dette kan, sammen med forskellige blodprøver, hjælpe os med at vurdere patientens nyrefunktion og væskebehov.

#### **Alarmer**

Udstyr kan give alarmer for at gøre personalet opmærksom på hændelser, f.eks. når en elektrode løsner sig, eller når patienten bevæger sig. Personalet vurderer alarmernes betydning.

#### **Behandling**

Afdelingen anvender forskellige apparater i behandlingen.



### Sat-måler

#### **Respirator**

Det kan være nødvendigt at behandle med respirator, således at patienten får tilstrækkelig ilt. Respiratoren kan styre vejrtrækningen helt eller delvist. Respiratoren forbindes til patienten gennem slanger og et rør i halsen (tube). Når man har en tube i halsen, kan man ikke selv hoste sekret op. Personalet fjerner sekret fra lungerne med en sugeslange. Sugningen kan opleves ubehageligt og kan fremkalde hoste.

Patienten kan ikke tale på grund af tuben i halsen. Er patienten vågen, kan du lette samtalen ved at stille korte ja/nej spørgsmål, så patienten kan nøjes med at nikke/ryste på hovedet.

Staveplader, billeder eller skriveblok kan også lette samtalen.

#### **Tracheostomi**

Hvis patienten har behov for længere tid med respirator, kan det være hensigtsmæssigt at skifte tuben til en kortere tube (trache-



Respirator

alkanyle), der anlægges gennem et hul på halsen. Tracheostomien kan lette aftrapningen fra respirator, føles ofte mere bekvem og kan give patienten mulighed for at spise og drikke eller tale via en taleventil.

Når tuben fjernes, kan patienten opleve hæshed og irritation i halsen, næsten som ved en halsbetændelse.

### Dialyse

Under alvorlig sygdom kan nyrenes evne til at rense blodet og udskille væske være forringet. Derfor kan det i en periode være nødvendigt at rense blodet med et dialyseapparat, forbundet til patienten med plastikslanger. Som oftest bedres nyrefunktionen i takt med patientens bedring.

### Væske, medicin og ernæring Venflon og CVK

Væske og medicin gives ind i blodbanen gennem en plastikkanyle, f.eks. en venflon eller et CVK. Venflon placeres ofte på hænderne, mens CVK ofte er anlagt på halsen.



Dialyseapparat

### Sonde

Når man er svært syg, kan det være svært selv at spise tilstrækkeligt. Vi ernærer ofte patienten med flydende mad i en sonde, ført ned i mavesækken gennem patientens næsebor.

Sonde kan bruges til at lindre eventuel kvalme/opkast.

### Den daglige behandling og pleje

Den daglige behandling varetages af en fast lægestab. Behandlingens effekt vurderes løbende over døgnet samt på de daglige stuegangen. Under stuegangen vurderes effekten af behandlingen og der tages stilling til eventuel ny behandling på baggrund af observationer og prøvesvar. Læger fra andre afdelinger inddrages ved behov.

Den daglige pleje har til hensigt at give patienten velvære og medvirker til at forebygge komplikationer. Medbring gerne personlige toiletsager til brug under den daglige soignering. Omgivelserne



### Sengecykel

er fremmede for patienten, og det kan opleves utrygt. Det kan hjælpe, hvis vi kender vaner og interesser i form af soverytme, musik, kryds og tværs eller lignende. Personlige fotografier kan også hjælpe til at skabe tryghed og genkendelighed. Du kan beskrive vanerne i "Papiret om dig". Udleveret af personalet.

### Mobilisering/træning

Når det vurderes, at patienten er klar til træning, påbegyndes denne. Den daglige træning har til hensigt at forebygge patientens fysiske svækkelse.

Det kan påvirke hostekraften.

Kropsbalancen kan være påvirket, derfor kan det være svært at sidde, stå eller gå.

Derfor samarbejder fysioterapeut og sygeplejerske om den daglige træning.

Afdelingen bruger sengecykel, gåsele, balanceøvelser. Det er vigtigt, at patienten hviler mellem træningsaktiviteterne.

### Loftlift

Loftliften anvendes, når patienten ikke har kræfter til at sidde alene på sengekanten, ved flytning fra seng til stol og ved skift af sengetøj.

### At komme til kræfter igen

Alvorlig sygdom og længere tids sengeleje kan medføre alvorlig fysisk og psykisk svækkelse. Under indlæggelsen kan nogle patienter have svært ved at adskille drøm og virkelighed som følge af alvorlig sygdom, behandling og de fremmede intensive omgivelser. Det er vigtigt, at støtte patienten i at udtrykke det uvirkelige. I efterforløbet kan patienter udover fysisk svækkelse, opleve træthedsfølelse, nedsat appetit og dårligere hukommelse. Vær tålmodig og giv tid til at kræfterne vender tilbage igen.

### CPAP og NIV behandling

Flere mennesker har under sygdom en svækket evne til at hoste og til at trække vejret. Derved øges risikoen for at der ophobes slim i lungerne



## Medicinapparat

og at der opstår en lungebetændelse. Her kan CPAP behandling hjælpe.

### **Kort om CPAP systemet**

CPAP behandlingen gives via en maske som holdes over næse og mund. Behandlingen gives med højt luftflow, hvor ilttilskuddet kan varieres. CPAP systemet sammenpresser luft, herunder ilt, hvorved der dannes overtryk.

### **Hvordan CPAP virker**

Når man trækker vejret i masken, vil luftstrømmen fra CPAP apparatet give et konstant højere tryk inde i lungerne end udenfor. Herved sker en skånsom udspiling af luftveje og lunger. Udspilingen gør det lettere at hoste og dermed nemmere at rense luftvejene for slim. Desuden modvirker det, at lungeafsnit falder sammen.

### **Hvordan CPAP anvendes**

Under CPAP-behandlingen holder vi masken tæt over patientens næse og mund. Patienten fortsætter med at trække vejret ganske roligt. Det

er vigtigt patienten slapper af og lader sig puste op af luftstrømmen.

### **NIV behandling**

Som patient kan du opleve svær åndenød og træthed – måske efter flere dage uden tilstrækkelig søvn. Det kan være tilfældet i forbindelse med infektioner i luftvejene, hvor betændelsestilstanden gør vejrtrækningen mere besværlig og anstrengt.

Non-invasiv ventilation (NIV) er en behandling der aflaster vejrtrækningsmusklerne, når disse overbelastes ved f.eks. en lungebetændelse, hvor vejrtrækningen bliver besværlig og anstrengt.

### **Hvordan foregår NIV behandling**

Behandlingen foregår med en ansigtsmaske, der er forbundet til et apparat, som tilfører luft til masken med et varierende tryk. Apparatet støtter patientens vejrtrækning ved at blæse luft ind, når patienten trækker vejret ind og give modstand når patienten puster ud.



CPAP maske

Dette aflaster patientens muskler fra en del af vejrtrækningsarbejdet, og patienten vil føle sin vejrtrækning lettere.

Under behandlingen bliver masken holdt på plads af nogle remme henover hovedet og bagom nakken. En vis stramning af disse remme er nødvendig, for at masken kan slutte tilstrækkeligt tæt, men remmene må ikke sidde så stramt at det gør ondt.

Patienten bliver undervist i hvordan han/hun let kan fjerne masken fra ansigtet, hvis patienten oplever ubehag, eller hvis der er andre årsager til at masken ønskes fjernet. Hvis ikke patienten selv har kræfter til at fjerne masken er personalet hos ham/hende under behandlingen.

### **Behandlingsvarighed**

Varigheden af behandlingen kan vare fra få timer til flere døgn, men det er muligt at holde pauser imellem. Hvor ofte og hvor længe patienten kan holde pause, skal ses ud fra en samlet vurdering af patientens tilstand.

Vi observerer patienten tæt under behandlingen. Vi måler løbende blodtryk, puls og iltindhold i blodet. Vi holder øje med at patienten er ved bevidsthed.

### **Ubehag ved NIV behandlingen**

- Niv behandlingen kræver i starten en del tilvænnning og personalet er derfor hos patienten. Oplever patienten gener udover tilvænningsfasen, instrueres patienten i at fortælle personalet om det:
- Der kan være gener ved masken, som skal slutte tæt.
- Der kan være tørhed i øjne, næse og mund på grund af luftstrømmen.
- Der kan være en fornemmelse af luft i maven på grund af det høje lufttryk.
- Der kan være smerter, tryk over næsen, måske fordi masken ikke sidder korrekt på patientens ansigt.

# Noter

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

**Slagelse Sygehus**

Ingemannsvej 18, 4200 Slagelse  
Telefon 58 55 90 00

**Intensiv afdeling**

Telefon 58 55 92 28